Från:	Sekretariat
Till:	RLK Funk Registrator
Kopia:	[redacted]; [redacted]
Ärende:	RS 2024-0344
Datum:	den 5 september 2024 18:20:30
Bilagor:	Beslut KS § 127 2024-09-05 - Remissyttrande över samrådsförslag till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen.pdf Bilaga B.pdf Bilaga C.pdf Bilaga A.pdf Remissyttrande över samrådsförslag till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen.pdf Remissyttrande från Nynäshamns kommun över samrådsförslag till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen.pdf Södertörnsgemensamt yttrande RUFS 20240619 slutlig version.pdf Missiv - Samråd om ny regional utvecklingsplan.pdf Ny regional utvecklingsplan förr-Stockholmsregionen.pdf Bilaga - Samlad konsekvensbedomning.pdf Bilaga - Beräkning av demografiskt bostadsbehov i Stockholmsregionen 2022-2060.pdf Karta - Plankarta Stockholms län 2060.pdf Karta - Gods-och-logistikinfrastruktur Stockholms län 2060.pdf Karta - Grönstruktur Stockholms län 2060.pdf Karta - Regionala cykelstråk Stockholms länn 2060.pdf Karta - Strukturkarta Stockholms län 2060.pdf

---

Hej!

Översänder beslut från kommunstyrelsen med svar på remiss.

Se beslut och tillhörande bilagor/underlag i bifogade filer.

Med vänlig hälsning

[redacted]
Nämndsekreterare
kansliavdelningen
Nynäshamns kommun
[redacted]

Nynäshamns kommun

www.nynashamn.se

All skriftlig kommunikation med Nynäshamns kommun blir allmän handling och personuppgifter kommer att behandlas.
Läs mer om kommunens hantering av personuppgifter här: https://www.nynashamn.se/GDPR

§ 127/24 KS/2024/0155/211

Remissyttrande över samrådsförslag till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att

1. anta bilagan Södertörnsgemensamt yttrande som sitt eget.
2. anta bilagan Kommunens yttrande som sitt eget.

Reservationer och särskilda yttranden

[redacted] (MP) inkommer med ett särskilt yttrande som biläggs protokollet som **bilaga A**.
[redacted] (S) inkommer med ett särskilt yttrande som biläggs protokollet som **bilaga B**.
[redacted] (SD) inkommer med ett särskilt yttrande som biläggs protokollet som **bilaga C**.

Ärendet

Region Stockholm har den 9 april 2024 skickat ett förslag på ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen på samråd till berörda remissinstanser. Missivet innehåller också ett antal frågeställningar som Region Stockholm vill ha remissinstansernas skriftliga synpunkter och perspektiv på. Remissvaren ska lämnas senast 30 september 2024.

Remissvaren kommer att publiceras på www.regionstockholm.se/rufs2060 och kommer också att sammanställas i en samrådsredogörelse. Synpunkterna ska ligga till grund för ett kommande granskningsförslag. Parallellt med att samrådsförslaget är ute på remiss fortsätter arbetet med att vidareutveckla kunskap och planeringsunderlag. Det är i dagsläget känt att det behövs kompletterande underlag gällande blåstruktur, tekniska försörjningssystem och verksamhetsområden. Därutöver pågår en rad parallella processer som kan komma att påverka utformningen av granskningsförslaget, exempelvis översynen av det storregionala planeringsunderlaget ÖMS 2050 (östra Mellansverige) och utredningen för framtidens tunnelbane- och spårutbyggnad. Granskningsförslaget planeras att remitteras under 2025. Ambitionen är att den nya regionala utvecklingsplanen ska antas i regionfullmäktige i maj 2026. Den antagna planen gäller sedan tillsvidare med aktualitetsprövning/översyn en gång per mandatperiod.

Södertörnskommunerna (Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö) har, utifrån Södertörns utvecklingsprogram och sitt mångåriga samarbete, tagit fram ett gemensamt remissvar på samrådsförslaget.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att

1. anta bilagan Södertörnsgemensamt yttrande som sitt eget.
2. anta bilagan Kommunens yttrande som sitt eget.

Arbetsutskottets förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att

1. anta bilagan Södertörnsgemensamt yttrande som sitt eget.
2. anta bilagan Kommunens yttrande som sitt eget.

Yrkanden

[redacted] (MP), [redacted] (S), [redacted] (KD) och [redacted] (SD) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Sammanträdet ajourneras 10.39-10.47.

Ordförande (M) och [redacted] (SN) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsunderlag

Samrådsförslag Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, april 2024 med tillhörande bilagor
Bilaga Södertörnsgemensamt yttrande
Bilaga Nynäshamns kommuns yttrande

Skickas till

Akten
Stadsutvecklingsledare
Region Stockholm, enligt missivbrev
Strateg Södertörnskommunerna, [redacted]

miljöpartiet de gröna
NYNÄSHAMN

Särskiltyttrande över samrådsförslaget till regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Miljöpartiet har tagit del av Södertörns gemensamma yttrande och Kommunens yttrande. Huvudsakligen anser vi att dokumenten tar upp svagheter i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen avseende den södra delen av vår region.

Vi vill lämna tre tilläggsyrkande

1. *Byggavfall.*
   Regionala utvecklingsplanen nämns att vi ska beakta cirkularitet i byggsektorn . Tyvärr utvecklas inte konceptet. Vi yrkar ett tillägg om cirkularitet i avfallshanteringen från byggsektorn och en målsättning att byggavfall liksom stora godsmängder av annat slag inte ska transporteras långa sträckor på lastbil i regionen, utan omhändertas lokalt eller fraktas på järnväg eller fartyg.

2. *Blåstruktur.*
   I kommunens yttrande önskas förtydligande om blåstukturen. Miljöpartiet yrkar ett tillägg om blåstrukturens betydelse för det rörliga fritidslivet i regionen och hur behov av service ska tillgodoses. Tex tillgång till toaletter i populära naturhamnar, möjlighet till tömning av toalett tankar i serviceorter.

3. *Cykelstråkskarta.*
   I kommunens yttrande utpekas behovet av regionala cykelstråk som förbinder de västliga-sydliga delarna av södertörn. Vi yrkar att skrivningen blir starkare angående betydelsen av cykelstråk för små samhällen på landsbygden samt för turistnäringen.

[redacted]
Ledamot kommunstyrelsen
Gruppledare Miljöpartiet de Gröna i Nynäshamn

Socialdemokraterna

Nynäshamn, 2024-09-05
Kommunstyrelsen
Ärendenummer § 127/24

Regionplanen – RUFS synpunkter Socialdemokraterna Nynäshamn.

Särskilt yttrande:
Vi instämmer i det yttrande som förvaltningen tagit fram och vill därutöver framföra följande:

Rumslig struktur.
Vi vill behålla, värna och stärka Nynäshamn som småstad i max två-tre våningar plus vind. För Ösmo anser vi att Småstadens karaktär, med i genomsnitt två till tre våningar plus vindar, skall råda i stråket från pendeltågsstationen och i det nya centrum som planeras. Övriga delar av Ösmo skall utvecklas enligt Trädgårdsstadens och villastadens principer.

Vi vill utveckla landsbygdsnoder som Ösmo och Segersäng med koppling till Landfjärden som trädgårdsstad. Vi har tagit fram ett samhällsbyggnadsprogram med gestaltningsprinciperna småstad, trädgårdsstad och landsbygd som utgångspunkt.
Vi vill förstärka den storstadsnära landsbygden i Nynäshamn och ge den möjlighet att utvecklas med nya bostäder.

Nynäshamn håller på att utveckla en rik matproduktion på landsbygden. Den behöver tillgång till en väl fungerande kollektivtrafik

Transporter och hållbart resande.
Vår övergripande planering ska vara underlag för en diskussion med den regionala Trafikförvaltningen om hur vi genom en utbyggd

kollektivtrafik ska uppnå målen att på sikt minska bilberoendet, och därmed minska klimatbelastningarna.
Det ska inte vara så att kommunen måste anpassa sin utveckling efter trafikplanerarna på Trafikförvaltningen. Trafiksystemen ska tvärtom anpassas efter vilket samhälle vi i Nynäshamns kommun vill ha.

Vi ifrågasätter inriktningen på att lokalisera bostäder inom gång- och cykelavstånd från en station eller hållplats, det vill säga ”max. 1200 meter från kollektivtrafikläge”.
Som vi skriver ovan så måste det vara kommunen som väljer var bostäder mest lämpligt skall byggas, för att kunna skapa bostadsmiljöer som med en låg och mänsklig skala skall vara attraktiva för bl.a. barnfamiljer att flytta till.

Vi ifrågasätter också att det förordas en hög exploatering i nära anslutning till pendeltågsstationer och busshållplatser med hög turtäthet. Framför allt om det ska tolkas så att de områdena ska bebyggas med höga hus i en tätare miljö. Vi kan inte se att det finns någon entydig forskning som visar på att så ska vara fallet, tvärtemot visar bl.a. Johan Rådberg på KTH i sin forskning i en totalstudie av söderförort i Stockholm, att attraktiviteten ökade ju längre man kom från t-banestationer beroende på att hustyperna vid stationerna var för höga och anonyma. Högst attraktivitet hade välplanerade och vackra områden i mänsklig skala oavsett upplåtelseform.
Det är också så att tillgången till infartsparkering måste säkras vid stationerna. Det krockar också med skrivningarna om en högre bostads exploatering av marken där.

Infrastruktur.
Vi vill se en ny dragning av Segersängsvägen längs stockholmsmarken söder om Segersäng från Fors trafikplats till Grödby. Segersängsvägen

är en kulturväg som går rakt igenom samhällena Segersäng och Grödby, där det bor många barn, med tung trafik. En smal och krokig väg helt olämplig för dagens trafik. Med en dragning Fors-Grödby skulle också betyda mycket för det nya verksamhetsområdet öster om väg 73.

Vi vill också framhålla vikten av att genomförandet av den planerade tvärförbindelsen mellan väg 73 och E4/E20 påskyndas. De norra kommunerna har haft en sådan förbindelse sedan 1990-talet. Regionen kan inte ha en sådan ojämlik skillnad mellan norr och söder. Det är av central betydelse för såväl näringslivet som de boende på landsbygden som idag lider av tung trafik på krokiga småvägar.

Kollektivtrafik

Vi vill utveckla busstrafiken i Nynäshamn som ringlinjer mellan pendeltågsstationerna, ett slags spårväg på hjul. Det skulle väsentligt förbättra tillgängligheten för den storstadsnära landsbygden i Nynäshamn och förbinda våra orter där med varandra.

Socialdemokraterna i Nynäshamn

Särskilt yttrande från Sverigedemokraterna

Kommunstyrelsen
Ärende: 127/24
24-09-04

127/24 Remissyttrande över samrådsförslag till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Sverigedemokraterna Nynäshamn vill inge kritiska synpunkter på den regionala utvecklingsplanen, i huvudsak i linje med de synpunkter som redan inkommit från Sverigedemokraternas representanter i regionen under diarienummer RS2024-0344. Huvudströmningen i vår kritik på Nynäshamnsnivå är den brist på fokus på kärnuppdraget som kommer till uttryck i planen. Detta gör också att frågor om regionens problemdrabbade kollektivtrafik inte får tillräcklig uppmärksamhet, och inte heller tar planen tillräcklig höjd för de civilförsvarsbehov som Sveriges nya säkerhetspolitiska situation har gett upphov till.

För Sverigedemokraterna

[redacted]
Gruppledare SD Nynäshamn

Tjänsteställe/handläggare

Samhällsbyggnadsförvaltningen
[redacted]
E-post: [redacted]

Beslutsinstans
Kommunstyrelsen

Remissyttrande över samrådsförslag till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Förvaltningens förslag till beslut
Kommunstyrelsen beslutar att

1. anta bilagan Södertörnsgemensamt yttrande som sitt eget.
2. anta bilagan Kommunens yttrande som sitt eget.

Ärendet
Region Stockholm har den 9 april 2024 skickat ett förslag på ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen på samråd till berörda remissinstanser. Missivet innehåller också ett antal frågeställningar som Region Stockholm vill ha remissinstansernas skriftliga synpunkter och perspektiv på. Remissvaren ska lämnas senast 30 september 2024.

Remissvaren kommer att publiceras på www.regionstockholm.se/rufs2060 och kommer också att sammanställas i en samrådsredogörelse. Synpunkterna ska ligga till grund för ett kommande granskningsförslag. Parallellt med att samrådsförslaget är ute på remiss fortsätter arbetet med att vidareutveckla kunskap och planeringsunderlag. Det är i dagsläget känt att det behövs kompletterande underlag gällande blåstruktur, tekniska försörjningssystem och verksamhetsområden. Därutöver pågår en rad parallella processer som kan komma att påverka utformningen av granskningsförslaget, exempelvis översynen av det storregionala planeringsunderlaget ÖMS 2050 (östra Mellansverige) och utredningen för framtidens tunnelbane- och spårutbyggnad. Granskningsförslaget planeras att remitteras under 2025. Ambitionen är att den nya regionala utvecklingsplanen ska antas i regionfullmäktige i maj 2026. Den antagna planen gäller sedan tillsvidare med aktualitetsprövning/översyn en gång per mandatperiod.

Södertörnskommunerna (Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö) har, utifrån Södertörns utvecklingsprogram och sitt mångåriga samarbete, tagit fram ett gemensamt remissvar på samrådsförslaget.

Förvaltningens bedömning
Samrådsförslaget till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen är ett omfattande dokument och därför lyfter förvaltningen tillsammans med övriga Södertörnskommunerna synpunkter som anses nödvändiga för att uppnå en attraktiv och konkurrenskraftig huvudstadsregion. Sammanfattat innefattar det Södertörnsgemensamma yttrandet synpunkter rörande;

- behov av tydligare målstruktur
- Stockholmsregionens styrkor och utmaningar
- den regionala rumsliga strukturen
- tydliggöra kopplingen till angränsande regioner, Gotland samt grannländer
- stärka de regionala stadskärnorna
- sträva mot en regional balans och en ledande kunskaps- och tillväxtregion
- utveckla transportinfrastrukturen för en hållbar och sammanhållen region

- fokusera på det regionala perspektivet
- en mer genomförandeinriktad plan
- gemensamt ansvar för den regionala utvecklingen

Förvaltningen står bakom det Södertörnsgemensamma yttrandet tillsammans med de övriga Södertörnskommunerna.

Utöver detta tar förvaltningen upp kompletterande kommunspecifika synpunkter i ett eget kompletterande yttrande. Flera av de frågor förvaltningen ser är prioriterade lyfts tydligt i det gemensamma yttrandet, och får då en mindre framträdande beskrivning i förvaltningens förslag till kommunens yttrande. Det Södertörnsgemensamma yttrandet ska därför också läsas som en del av kommunens yttrande.

Sammanfattat berör förvaltningens förslag till kommunens yttrande;

- behov av en transportinfrastruktur och kollektivtrafikförsörjning som främjar måluppfyllelse om en nära och tillgänglig region och som visar en framtidsbild till 2060
- vikten av en regional balans och synliggörande av de inomregionala skillnaderna gällande regionens styrkor och utmaningar
- den rumsliga strukturen och dess koppling till kommunens översiktsplan
- behov av komplettering gällande beredskap och robusthet
- behov av stärkt kompetensförsörjning och innovation ur ett regionalt perspektiv

Digitalt godkänt av

[redacted], kommundirektör

[redacted], samhällsbyggnadschef

Beslutsunderlag

Samrådsförslag Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, april 2024 med tillhörande bilagor
Bilaga Södertörnsgemensamt yttrande
Bilaga Nynäshamns kommuns yttrande

Skickas till

Akten
Stadsutvecklingsledare
Region Stockholm, enligt missivbrev
Strateg Södertörnskommunerna, [redacted]

Nynäshamns kommun, Ankomstdatum: 2024-06-19 Ärendenummer: KS/2024/0155/211-4

Avsändare
Södertörnskommunerna

Region Stockholm
Diarienummer RS 2024-0344
registrator.rlk@regionstockholm.se

Remissyttrande från Södertörns-kommunerna över ny regional utvecklingsplan för Region Stockholm

Bakgrund

Region Stockholm har remitterat förslag till en ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen. Syftet med samrådet är att få in synpunkter och perspektiv för att kunna göra de prioriteringar och vägval som i slutändan ska resultera i en regional utvecklingsplan som ger nytta och stöd för så många aktörer som möjligt.

Region Stockholm önskar svar på ett antal frågeställningar enligt missivet. Frågeställningarna handlar om synpunkter på vision, mål och prioriteringar samt de styrkor och långsiktiga utmaningar som beskrivs i samrådsförslaget. Regionen önskar också synpunkter på den rumsliga utvecklingen och plankartan samt formerna för samverkan, roller och ansvar för den regionala utvecklingen i vår region.

Parallellt med att samrådsförslaget är ute på remiss fortsätter arbetet med att vidareutveckla kunskap och planeringsunderlag. Granskningsförslaget planeras att remitteras under år 2025 och ambitionen är att den nya regionala utvecklingsplanen ska antas i Regionfullmäktige i maj år 2026. Den antagna planen gäller sedan tills vidare med aktualitetsprövning/översyn en gång per mandatperiod.

Södertörnskommunerna (Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö) har, utifrån Södertörns utvecklingsprogram och sitt mångåriga samarbete, tagit fram det här gemensamma remissvaret. Vid behov lämnar också kommunerna egna kommunspecifika synpunkter.

Remisstiden sträcker sig till den 30 september 2024. Södertörnskommunerna har fått förlängd svarstid till den 3 oktober 2024.

Södertörnskommunerna viktigaste synpunkter

Södertörnskommunerna vill framförallt lyfta fram följande synpunkter. Dessa utvecklas också längre ner i remissvaret.

- Södertörnskommunerna ser behov av att samlas kring en långsiktig plan med höga ambitioner och står bakom samrådsförslagets vision och målår 2060.
- Södertörnskommunerna är positiva till att samrådsförslaget utgörs av en komprimerad och lättillgänglig plan. Planen skulle dock bli väsentligt tydligare genom att minska antalet prioriteringar samt tydliggöra och renodla planen till frågor som har regional betydelse.
- Södertörnskommunerna står bakom den övergripande rumsliga strukturen som syftar till en flerkärnighet med regionala stadskärnor. Frågor om regional balans behöver dock genomsyra planen i större utsträckning.
- Södertörnskommunerna saknar en redovisning om hur planförslaget förhåller sig till befintliga regionala strategier och planer.
- Södertörnskommunerna önskar en tydligt genomförandeinriktad plan och ser fram emot fortsatta dialoger under framtagandeprocessen så att vi tillsammans på bästa sätt kan arbeta för att uppnå målen i den regionala utvecklingsplanen.

Södertörnskommuneras synpunkter på samrådsförslaget

Den regionala utvecklingsplanen är betydelsefull och utgör en plattform och möjlighet för länets aktörer att lyfta blicken och samlas kring gemensamma mål och prioriteringar. Den utgör även ett viktigt stöd i det dagliga arbetet. Detta gäller både för mellankommunal samverkan och för de vägval den egna kommunen gör som kan påverka regionen i stort. Attraktionskraften för kommunerna och livsvillkoren för invånarna i Stockholmsregionen är i hög grad beroende av utvecklingen i regionen som helhet. Kommunerna är tätt sammankopplade och beroende av varandra genom såväl arbetsmarknad, bostadsmarknad, transportsystem som många andra frågor. I Region Stockholm kombineras den regionala utvecklingsplanen (RUFS) och regionala utvecklingsstrategin (RUS) till ett dokument, vilket Södertörnskommunerna ser som ett effektivt och värdefullt angreppssätt.

Södertörnskommunerna upplever överlag att samverkan och samrådsprocessen har varit positiv, strukturerad och tydlig, vilket har underlättat för kommunerna att bemanna upp på lämpligt sätt vid exempelvis de temamöten som regionen hållit under år 2023. Det finns dock en del förbättringsförslag och Södertörnskommunerna föreslår därför att en enkät skickas ut till kommunkontakterna för att fånga in dessa till nästkommande steg i processen.

Regionen har varit lyhörd för kommunernas önskemål om att hålla den regionala utvecklingsplanen kortare och mer genomförandeinriktad. Södertörnskommunerna uppskattar att samrådsförslaget är mer komprimerat, men planen skulle bli mer

användbar och träffsäker om den blir än mer kort och koncis. För att bli det behöver antalet prioriteringar minskas samt planen renodlas till frågor som har regional betydelse.

Behov av tydligare målstruktur

Vision och målår, övergripande mål och mål

Södertörnskommunerna står bakom den vision som uttrycks i samrådsförslaget samt är positiva till att den nya utvecklingsplanen har ett långsiktigt perspektiv med målår 2060. I samrådsförslaget redovisas dock mål med olika tidsperspektiv, vilket leder till otydlighet. Södertörnskommunerna kan dock ha förståelse för detta när det gäller mål som är nationellt beslutade.

Södertörnskommunerna ser positivt på att de tre övergripande målen är tydligt kopplade till de tre hållbarhetsperspektiven och att samrådsförslaget beskriver en målstruktur med färre mål jämfört med RUFS 2050. Södertörnskommunerna står i grunden bakom de sju mål som presenteras i samrådsförslaget, men kan konstatera att målen inte alltid är konsekvent formulerade.

Prioriteringarna

Regionen har efterfrågat om någon prioritering är viktigare än någon annan. Södertörnskommunerna anser att två prioriteringar är särskilt viktiga:

- **Vidareutveckling av de regionala stadskärnorna**
- **Skapa regional balans**

Regionen har också frågat om några prioriteringar saknas eller behöver omformuleras och för att uppnå en tydligare styrning föreslår Södertörnskommunerna att några prioriteringar slås ihop. Det gäller exempelvis:

- fyra prioriteringar som hanterar innovation ur olika perspektiv
- fyra prioriteringar som handlar om effektiv användning av transportsystemet.
- två prioriteringar som handlar om tekniskt försörjningssystem
- Prioriteringarna ”*stärk Stockholmsregionens attraktionskraft”* och ”*öka Stockholmsregionens internationella tillhetgänglig*.” som går in i varandra.

Genom att arbeta om och slå ihop dessa prioriteringar kan antalet prioriteringar minska från tolv till fyra.

Södertörnskommunerna anser också att prioriteringen ”*stärk Stockholmsregionens attraktionskraft”* är formulerad på en allt för övergripande nivå.

Prioriteringarna som beskrivs i samrådsförslaget syftar till att konkretisera målen och regionen föreslår att dessa ska vara skrivna i ska-budskap för att tydliggöra ett aktivt åtagande. Södertörnskommunerna uppfattar inte att alla prioriteringar är formulerade på det sättet och tycker att det vore värdefullt om det fanns en stringens i hur prioriteringar är formulerade så att de har liknande detaljeringsnivå och på så sätt hjälper till att konkretisera målen. I samrådsförslaget finns prioriteringar som är

mindre konkreta än målen. Ett exempel på detta är prioriteringen; ”*En fungerade bostadsförsörjning”* som kan behöva förtydligas för att konkretisera målet; ”*En bostadsförsörjning som tillgodoser invånarnas behov”*.

Södertörnskommunerna vill också lyfta fram barns och ungas möjlighet till jämlika livsvillkor för att skapa framtidstro och minska segregationen i Stockholmsregionen. Södertörnskommunerna anser att denna fråga behöver förtydligas och lyftas tydligare genomgående i planen såsom bland utmaningar, mål och prioritering.

Stockholmsregionens styrkor och utmaningar

Regionen önskar synpunkter på de styrkor och utmaningar som finns beskrivna i samrådsförslaget samt om utmaningarna tas om hand i förslaget.
Södertörnskommunerna delar i stort regionens syn på de sju identifierade styrkorna och uppskattar att styrkorna har tydliggjorts jämfört med RUFS 2050, men noterar att flera av regionens styrkeområden är centraliserade till den centrala regionkärnan.

Södertörnskommunerna ser att bostadsbristen och bostadsförsörjning har hamnat i skymundan i samrådsförslaget. Utmaningen med bostadsförsörjningen måste tydliggöras än mer i den regionala utvecklingsplanen. Bostadsbristen och den dysfunktionella bostadsmarknaden är en av regionens största utmaningar. Den har en avgörande påverkan på både kompetensförsörjning, internationell konkurrenskraft, livsvillkor och livskvalitet. Här är unga vuxna särskilt drabbade eftersom de har extra svårt att komma in på bostadsmarknaden. Att bostadsbristen inte beskrivs som en egen utmaning kan riskera att ge frågan mindre tyngd både i regionen och inte minst i dialog med staten. Kommunerna måste både möta den förväntade befolkningsökningen och det uppdämda bostadsbehov som finns. Situationen riskerar att ytterligare förvärras av den pågående byggkrisen. För att regionens kommuner ska klara bostadsförsörjningen kommer det inte enbart krävas insatser på kommunal nivå. Södertörnskommunerna önskar att regionens aktörer tillsammans ska ta ett ansvar för att lyfta frågan till nationell nivå och därigenom via olika insatser möjliggöra för ett ökat bostadsbyggande och ett bättre nyttjande av befintligt bostads- och bebyggelsebestånd.

Södertörnskommunerna anser att långa pendlingstider också bör synliggöras mer i den regionala utvecklingsplanen. I en internationell jämförelse lyfts denna fråga fram som en negativ aspekt för Stockholmsregionen, och pendlingstider har dessutom påverkan på flertalet av de utmaningar som nämns.

Beskrivningarna av styrkan livskvalitet anser därför Södertörnskommunerna ger en förskönad bild av Stockholmsregionen då livskvaliteten i regionen inte är jämlik och påverkas i hög grad av både långa pendlingstider och bostadsbrist.

Södertörnskommunerna anser att det är svårt att besvara frågan om samrådshandlingen tar hand om utmaningarna då vissa frågor som exempelvis blåstruktur inte är tillräckligt beskrivna eller ska kompletteras.
Södertörnskommunerna anser att regionen behöver tydliggöra hur utmaningarna omhändertas.

Regional rumslig struktur

Samrådsförslagets rumsliga struktur bygger i hög grad på RUFS 2050, vilket innebär samma regionala stadskärnor, stark kollektivtrafik mellan dessa, gröna regionala kilar likväl som den unika blå strukturen. Södertörnskommunerna förespråkar att fortsatt stärka och utveckla denna regionala rumsliga struktur, och framför följande synpunkter.

Tydliggör samspelet mellan de olika kartorna

Samrådsförslaget innehåller ett flertal olika kartor, där Södertörnskommunerna uppfattar plankartan (sid 47) som den viktigaste. Men samrådsförslaget innehåller också andra snarlika kartor som strukturkarta (sid 45), regionkarta (sid 11) samt ett antal tematiska kartor inom gods- och logistikinfrastruktur, grönstruktur och regionala cykelstråk. Södertörnskommunerna rekommenderar Region Stockholm att överväga behovet av antalet kartor och i så fall att ytterligare tydliggöra samspelet/överensstämmelsen med plankartan. Södertörnskommunerna ser även att ett antal andra kompletterande tematiska kartor som exempelvis strategiska kollektivtrafik/bytespunkter och landsbygdsutvecklingskarta skulle kunna komplettera planen. Här vill Södertörnskommunerna också peka på behovet av att stämma av mot kartor som finns i fördjupningarna till RUFS2050 exempelvis kartor i Landsbygds- och skärgårdsstrategin.

Den rumsliga strukturen och dess redovisning i plankartan

Till skillnad mot plankartan i RUFS 2050 visar samrådsförslaget mer av en nulägesbild än framtida utveckling för transportsystem, godsterminal- och anläggning samt teknisk infrastruktur. Detta innebär att inte alla behov synliggörs på ett likartat sätt och att det också blir olika målår som redovisas, antingen enbart som en beskrivning av nuläge eller utvecklingen de närmaste 10–20 åren. Södertörnskommunerna menar att plankartan i samrådsförslaget inte visar på en framtidsbild för år 2060.

Södertörnskommunerna anser vidare att framtida behov av ytkrävande tekniska försörjningssystem behöver tydliggöras i både text och plankarta. Risken är annars stor att ytor för dessa funktioners behov byggs bort. Behoven kan pekas ut som zoner/delområden i plankartan. Det skulle utgöra ett viktigt stöd i den fortsatta kommunala planeringen.

Likaså anser Södertörnskommunerna att den befintliga bebyggelsen och landsbygden behöver tydliggöras och synliggöras både i text och i plankarta. I samrådsförslaget redovisas detta under rubriken *Övrigt*. Södertörnskommunerna föreslår att kategorin *befintlig bebyggelse* istället läggs in under rubriken *bebyggelsestruktur* så att en helhetsbild ges gällande all bebyggelse inom regionen. Vidare föreslås att kategorin *mark utanför bebyggelsestrukturen* ges en reell betydelse som *landsbygd*. Landsbygden utgör en stor del av regionens geografiska yta och landsbygdens roll och betydelse i regionen måste synliggöras i regionen.

Samrådsförslagets plankarta visar utöver de mer principiella strukturerna en detaljerad markanvändningskarta. I vissa fall är denna markanvändningskarta mer detaljerad än kommunernas översiktsplaner. Genom att istället nyttja ett mer schematiskt symbolspråk ges en förståelse för den övergripande regionala skalan. Regionen och kommunerna får då lättare att enas kring de rumsliga principerna som är av regional betydelse utan att fastna i oenigheter kring detaljerade geografiska gränser. I sammanhanget ser Södertörnskommunerna att Region Skånes plankarta utgör en god referens för att hitta rätt detaljeringsgrad.

Södertörnskommunerna noterar att mycket har förändrats kring den rumsliga strukturen och framför allt hur detta redovisas i plankartan vilket gör det svårbedömt att notera vilka förändringarna är och vilken innebörd de har.
Södertörnskommunerna ser behov av en fördjupad dialog mellan Region Stockholm och respektive Södertörnskommun om den rumsliga strukturen och dess redovisning i plankartan.

Tydliggör kopplingen till angränsande regioner, Gotland samt grannländer.

Stockholmsregionen har aktivt arbetat med att stärka samverkan med de närliggande regionerna inom det så kallade östra Mellansverige samarbetet (ÖMS). En strategisk inriktning har antagits, ÖMS 2050 som kontinuerligt följts upp.
Södertörnskommunerna ser positivt på detta mellanregionala arbete i ÖMS, men önskar att både regionkartan (sida 11) och texter ytterligare tydliggör den strategiska inriktning som antagits.

Södertörnskommunerna anser också att kopplingen till region Gotland måste tydliggöras. Denna koppling saknas helt i regionkartan (sida 11).
Stockholmsregionens läge i Östersjön, och inte minst Södertörns läge med hamnarna i Nynäshamn och Södertälje kommuner, utgör ett viktigt och strategiskt nav.

Stärk de regionala stadskärnorna

I ett historiskt perspektiv har den regionala utvecklingsplanen byggt på en fysisk/rumslig struktur som innebär att tillväxten inte enbart ska ske i de centrala delarna av regionen. Sedan RUFS 2001 så har denna fysiska struktur ytterligare förtydligats genom utpekandet av flera regionala stadskärnor som sammanbinds av en stark kollektivtrafik och kompletterar den centrala regionkärnan. Dessa regionala stadskärnor ska också fungera som en attraktiv nod för sitt funktionella omland genom att tillhandahålla arbetsplatser, sjukvård, service, kultur och utbildning. Det är viktigt att ”hålla i och hålla ut” i denna fysiska struktur för Stockholmsregionen och fortsätta understödja den från lokalt, regionalt och statligt håll.
Södertörnskommunerna ser en risk med att de regionala stadskärnorna begränsas i sin utveckling och inte har möjlighet att tillgodose det utbud som regionen behöver på grund av målkonflikter mellan bebyggelseutveckling och de gröna kilarna i dess närhet.

Södertörnskommunerna stödjer också det initiativ som nyligen tagits av Region Stockholm avseende att gemensamt ta fram handlingsprogram för alla regionala

stadskärnor. Det är positivt att arbetet utgår ifrån respektive stadskärnas unika förutsättningar och att det är ett brett angreppssätt i direktiven som inkluderar såväl fysisk planering som kultur och näringsliv. Det är viktigt att detta nya initiativ adderar till det arbete som redan bedrivs på lokalt håll i respektive regional stadskärna. En annan framgångsfaktor är att hitta rätt sätt att integrera slutresultatet av detta arbete i den kommande antagna versionen av RUFS 2060.

Sträva mot en regional balans

Att minska den regionala obalansen är en avgörande faktor för en hållbar region. Södertörnskommunerna ser att prioriteringen ”Skapa regional balans” på ett tydligt sätt knyter an till de fem utmaningar som beskrivs i planen Södertörnskommunerna ser att en regional balans kan bidra till:

- Ökad tillgänglighet till arbetstillfällen och utbildning samt bättre matchning på arbetsmarknaden
- Minskad risk för utanförskap och en mer socialt sammanhållen region
- Ökad livskvalitet för regionens invånare genom att exempelvis mindre tid behöver läggas på pendling
- Minskade klimatutsläpp genom kortare restider och minskat behov att bygga infrastruktur
- Mer jämnt nyttjande av väg- och kollektivtrafiksystem samt i förlängningen minskat behov av investeringar och lägre driftskostnader

Södertörnskommunerna ser vidare att definitionen av regional balans behöver förtydligas i den regionala utvecklingsplanen och synliggöras i förhållande till regionens geografi, förslagsvis genom kartbilder. Det bör även ingå en eller flera indikatorer för att följa prioriteringen om regional balans över tid

En ledande kunskaps- och tillväxtregion.

En särskild näringslivs- och tillväxtstrategi har utarbetats av Region Stockholm utifrån nuvarande RUFS 2050. Södertörnskommunerna vill peka på vikten av att tydliggöra detta dokuments status och ser gärna att arbetet i enlighet med denna strategi fortsätter, i syfte att skapa kraft och genomförande.

Hög kompetens och stark arbetsmarknad lyfts i planen som en av Stockholmsregionens styrkor. Södertörnskommunerna vill dock peka på att det finns flera inomregionala skillnader inom arbetsmarknaden. Utbildningsnivåerna skiljer sig kraftigt mellan olika kommuner i regionen, med en betydligt lägre utbildningsnivå med eftergymnasiala studier sett till andelen invånare, främst i de kommuner som ligger längst bort från den centrala regionkärnan. Här kan istället utmaning nummer 5 *”Hur kan vi stärka kompetensförsörjningen och inkludera fler på arbetsmarknaden?”* utvecklas och då tydliggöra dessa skillnader.

Kompetensförsörjningen blir tillgodosedd genom att olika genomförda utbildningsinsatser levererar den kompetens som efterfrågas av näringslivet och offentlig sektor. I dagsläget finns det ett stort glapp på arbetsmarknaden i den kompetens som efterfrågas. Där kommer det livslånga lärandet in som en viktig del,

att människor när helst i livet ska kunna erbjudas utbildning och fortbildning för den kompetens som efterfrågas. Kompetens-/utbildningshubbar nära regionens invånare skulle kunna stärka kompetensförsörjningen i hela regionen, även i kommuner med låg utbildningsnivå.

Södertörnskommunerna stödjer en utveckling av Södertörns högskola och önskar att högskolan tilldelas universitetsstatus. Det skulle kraftfullt stärka den samlade utbildningsmiljön i södra Stockholm samt bidra till utveckling av den regionala stadskärnan i Flemingsberg. Det skulle samtidigt gynna den regionala balansen och stärka Stockholmsregionens ambitioner gällande utbildning och forskning.

Utveckla transportinfrastrukturen för en hållbar och sammanhållen region

Transportinfrastrukturen utgör en av de viktigaste mellankommunala frågorna inom regionen. Södertörnskommunerna anser att den regionala utvecklingsplanen behöver vara långsiktig och synliggöra behov hela vägen fram till år 2060, som är regionplanens målår. Det blir otydligt och passivt att i en långsiktig regionplan enbart redovisa beslutade investeringar som gäller för knappt halva planens tidshorisont. Nuvarande tidsperiod för transportinfrastrukturplaneringen är år 2022–2033, och den kommande perioden år 2026–2037. Den regionala utvecklingsplanen bör utgöra ett planeringsunderlag för långsiktiga och strategiska ställningstaganden av många olika aktörer. Att peka ut långsiktiga behov blir därför särskilt viktigt för både kommuner och stat, det ska vara enkelt och tydligt att förstå och väga in regionens behov i den kommunala planeringen. Detta gäller särskilt för transportinfrastruktur.

För att tydliggöra vad som är befintliga anläggningar, beslutade investeringar, pågående förhandlingar och långsiktiga behov föreslår Södertörnskommunerna att en kartsstruktur med olika färger och symboler kan användas för att tydliggöra vad som är vad.

I samrådsförslaget nämns att den långsiktiga planeringen av kollektivtrafiken bland annat utgår från det regionala trafikförsörjningsprogrammet och Kollektivtrafikplan 2050, som båda syftar till att uppnå den regionala utvecklingsplanens mål och vision. Södertörnskommunerna menar att även de behov som finns redovisade i trafikförsörjningsprogrammet och kollektivtrafikplanen ska finnas med i regionkartan.

Södertörnskommunerna saknar en tydlighet för effektiva bytespunkter samt att minska de barriärer som uppstår till följd av större infrastrukturprojekt. Region Stockholm bör överväga att ta fram en specifik tematisk karta över strategisk kollektivtrafik och bytespunkter eller alternativ att inkludera dem i någon av de befintliga kartorna. Södertörnskommunerna ser att det redan idag är trångt i kollektivtrafiksystemet och vid viktiga bytespunkter, vilket kommer bli en större utmaning i regionen på sikt och därmed behöver belysas. Där bör också framgå viktiga storregionala och regionala tågtrafiksatsningar.

Överlag noterar Södertörnskommunerna ett stort fokus på flygets betydelse i samrådsförslaget. Det är viktigt att även lyfta tågtrafikens och sjöfartens betydelse för

regionen, särskilt kopplat till godstransporter, hållbara resor, totalförsvaret och regionens ambitioner inom klimatområdet.

Södertörnskommunernas gemensamma prioriteringar för infrastruktursatsningar för huvudstadsregionens och landets utveckling

Södertörnskommunerna har tillsammans gjort en kraftfull prioritering kring vilka åtgärder som bör prioriteras för att Sveriges huvudstadsregion ska fortsätta utvecklas De åtgärder som behöver prioriteras är:

Ny passage under Södertälje kanal är en förutsättning för näringslivets fortsatta tillväxt och kompetensförsörjning i Stockholm-Mälarregionen. Motorvägsbron E4/E20 över Södertälje kanal är en av landets mest sårbara vägsträckor och dagens situation med endast en passage medför att viktiga samhällsfunktioner riskerar att slås ut. En ny passage skapar redundans för regional och nationell trafik.

Ny bytespunkt i Flemingsberg inklusive nedsänkning av väg 226 krävs för att förbättra den storregionala tillgängligheten och skapa goda förutsättningar för ett framtida ökat kollektivtrafikresande i den regionala stadskärnan. Nedsänkningen av väg 226 behövs som en del i en effektiv trafikförsörjning och för att Spårväg syd ska kunna ta sig över väg 226 planskilt och därmed uppnå sin fulla potential. För att hantera det ökade resande som den kraftfulla stadsutvecklingen ger krävs en väl utbyggd kollektivtrafik och en effektiv och attraktiv bytespunkt.

Ny regional järnväg Järna – Flemingsberg via Södertälje syd behövs för att säkra kapaciteten i Ostlänkens förlängning. För näringslivets konkurrenskraft är det avgörande med en god kompetensförsörjning och en väl fungerande arbetspendling. Kapaciteten behöver också utökas för att möjliggöra en större överflyttning av gods från väg till järnväg.

Spår till Tyresö behöver utredas för att långsiktigt framtidssäkra kollektivtrafikkapaciteten på östra Södertörn. Efterfrågan på kollektivtrafikresor kommer att öka och för att möta det behovet behövs kapacitetsstark kollektivtrafik, även som avlastning till annan kollektivtrafik. Utbyggd **bytespunkt Gullmarsplan** behöver säkerställas i nästa länsplan. Gullmarsplan är en av länets största bytespunkter, och den främsta bytespunkten inom sydostsektorn. Terminalen har stora behov av om- och utbyggnad då anläggningen är föråldrad samt att kapacitetstaket för ankommande och avgående busstrafik har nåtts.

Dubbelspår på Nynäsbanan är en långsiktig förutsättning för att få full effekt i hela pendeltågssystemet med god redundans. Ett sammanhängande och kapacitetsstarkt järnvägsnät utan flaskhalsar är avgörande för hela regionens utveckling genom att minska sårbarheten, säkra en överflyttning av gods till järnväg från Norvik hamn samt för en fungerande arbets- och bostadsmarknad.

Fortsätt driv på regionens elektrifiering, digitalisering och automatisering av transportsystemet

Avslutningsvis avseende transportinfrastruktur vill Södertörnskommunerna peka på behovet av att regionens aktörer fortsätter att driva på transportsystemets elektrifiering, digitalisering och automatisering. Det innefattar den teknik som finns

på marknaden idag för cykel, personfordon, bussar och lastbilar, men också framtida transportsätt såsom drönare för person och gods som påverkar den fysiska planeringen.

Fokusera på det regionala perspektivet

Södertörnskommunerna ser den regionala utvecklingsplanen som en möjlighet för regionens aktörer att samlas kring en gemensam målbild och för att kunna genomföra en kraftsamling för att nå målen. Den regionala utvecklingsplanen kan också bidra genom att kommunerna får ett vidgat perspektiv kring frågor som rör hela regionens behov och inte bara den egna kommunens nytta. Södertörnskommunerna anser att den regionala utvecklingsplanen behöver bli tydligare i de regionala frågorna och samtidigt sortera bort sådant som är tydligt kommunala frågor, täcks av lagstiftning eller bevakas av andra myndigheter.

Regionala frågor där vi ser behov av tydligare underlag och ställningstaganden

Södertörnskommunerna ser behov av mer utvecklade underlag och tydligare ställningstaganden gällande framtida behov av funktioner kopplade till trafikinfrastruktur, gods- och logistikstruktur, verksamhetsområden, masshantering, kultur och idrottsanläggningar samt övrig teknisk infrastruktur för vatten- och energiförsörjning.

Gemensamt för funktionerna är att de ofta är utrymmeskrävande, kan vara störande och bör lokaliseras strategiskt samtidigt som de är avgörande för en funktionell och hållbar region. I samrådshandlingen nämns på flera håll behovet av att lämna utrymme för dessa funktioner. I praktiken blir det svårt i den kommunala planeringen för den enskilda kommunen att få en uppfattning om det regionala behovet när detta inte är tydligt utpekat, särskilt då tidshorisonterna kan vara mycket långa. Samtidigt kan funktionen utifrån ett kommunalt perspektiv anses oattraktiv. Frågan blir ytterligare aktuell då regionen ska förtätas inom befintlig bebyggelsestruktur och där möjliga ytor alltmer begränsas och bebyggs och målkonflikter uppstår. Kring dessa funktioner efterfrågar Södertörnskommunerna därför ytterligare analysunderlag och i kartor kan strategiska lägen/zoner förtydliga var sådana regionala behov särskilt bör beaktas. Regionen bör också bidra med att kvantifiera och visualisera kommande behov för att tydliggöra detta för regionens aktörer. Södertörnskommunerna ser även att regionen bör ta en aktiv roll i att säkra dessa funktioner under genomförandefasen och att mellankommunala forum behövs under genomförandet av utvecklingsplanen.

Vidare ser Södertörnskommunerna att regionplanen behöver utvecklas och förtydligas gällande beredskapsfrågor vid kris och med hänsyn till förändrat klimat och omvärldshändelser såsom betydelsefull jordbruksmark för livsmedelsförsörjning för ett regionalt behov.

Kommunala frågor och frågor som bevakas av andra myndigheter

Södertörnskommunerna ser att samrådsförslaget tar upp flera frågor som redan hanteras av kommunerna. I kapitel fyra som handlar om den rumsliga strukturen finns övergripande förhållningssätt som ofta faller under översiktsplaneringens och det kommunala planmonopolets roll, vissa förhållningssätt är lagkrav som bevakas av Länsstyrelsen och andra myndigheter. Exempel på sådana skrivelser är ”Säkerställ en dagvattenhantering som är anpassad till ett förändrat klimat”, ”Säkerställ hållbara och ändamålsenliga VA-lösningar med tillräcklig kapacitet”, ”Planera ny bebyggelse med hänsyn till områden med betydelse för totalförsvaret” samt ”Inom varje organisation konkretisera klimatrisker och sårbarheter som behöver hanteras i samverkan”. Södertörnskommunerna är tveksamma till vad dessa förhållningssätt tillför i den regionala utvecklingsplanen och anser att det vore mer effektivt att lyfta förhållningssätt som hanterar det regionala planeringsperspektivet och behoven. På så sätt kan den regionala utvecklingsplanens relation till kommunernas översiktsplaner stärkas och tydliggöras.

Södertörnskommunerna motsätter sig inte att frågorna är viktiga att beakta men ser inte att det är frågor för den regionala utvecklingsplanen. I sammanhanget ser Södertörnskommunerna behov av en beskrivning hur den regionala utvecklingsplanen förhåller sig till kommunernas översiktsplaner för att tydliggöra samspelet och kopplingen mellan dessa styrdokument.

Medlemskapet i NATO medför nya internationella åtagande och utmaningar för Stockholmsregionen. Södertörnskommunerna önskar tydliggörande av vad som bör hanteras av RUFS, och vad som faller under Länsstyrelsen uppdrag och totalförsvarets uppdrag.

En mer genomförandeinriktad plan

Samrådsförslagets genomförandekapitel beskriver upplägg med årlig uppföljningskonferens samt årligt rådslag för att arbeta med prioriteringar och genomförandeplaner. Södertörnskommunerna är tveksamma till om detta ambitiösa upplägg bidrar till ett effektivt nyttjande av regionen och kommunernas resurser. Att varje år samla representanter på politisk och/eller högsta ledningsnivå tar tid och kräver förberedande arbete av så väl tjänstepersoner i kommunala organisationen och på Region Stockholm. Södertörnskommunerna ser vidare att ett år är för kort tid för att hantera åtgärder och aktiviteter inom ramen för kommunernas mål- och budgetarbete. Det vore mer effektivt att följa översiktsplaneringens rullande planering med årlig uppföljning samt arrangera rådslag var fjärde år som utmynnar i regional planeringsstrategi där Stockholmsregionen gemensamt kommer överens om vad som ska vara fokus under kommande mandatperiod. Då finns också förbättrade möjligheter för kommunerna att avsätta medel för olika insatser.

Målen och prioriteringarna som angavs i gällande RUFS 2050 har konkretiserats i ett antal strategier med olika temaområden. Södertörnskommunerna önskar att kopplingen mellan dem och samrådsförslaget för RUFS 2060 framhävs, genom en hänvisning till dem i samrådsförslagets föreslagna mål och prioriteringar, samt ett

förtydligande om vilka fördjupningar som regionens aktörer förväntas arbeta vidare med.

Södertörnskommunerna deltar gärna i dialog med regionen inför framtagandet av granskningshandlingen för att vidare diskutera hur en än mer genomförandeinriktad plan kan tillkomma och hur samverkan kan ske framöver.

Gemensamt ansvar för den regionala utvecklingen

För att uppnå målen i den regionala utvecklingsplanen behövs bred samverkan och ansvar från flera parter och här tar Södertörnskommunerna ett viktigt ansvar genom att bland annat utveckla de regionala stadskärnorna. Södertörnskommunerna verkar för att bidra med bostäder, arbetsplatser, utbildning, kultur och service som behövs för att skapa ett hållbart samhälle i hela regionen.

Södertörnskommunerna vill betona vikten av regionen som en central aktör i genomförandet av den regionala planen. Regionen har en egen viktig roll i utvecklingen som ansvarig för kollektivtrafiken och sjukvården i regionen samt som samlande och pådrivande kraft i påverkansarbetet. Redan nu har genomförandet av den regionala utvecklingsplanen påbörjats genom att handlingsplaner ska tas fram för de regionala stadskärnorna. Många av de regionala stadskärnorna påverkas av parametrar som är utanför kommunernas mandat såsom fysiska barriärer i form av infrastruktur av nationell vikt. Här behöver regionen ta sitt ansvar i just påverkansarbetet för att tillsammans med kommunerna verka för att de regionala stadskärnorna ska kunna utvecklas till den målbild som samrådsförslaget beskriver.

Södertörnskommunerna föreslår att det tydliggörs i kommande utvecklingsplan vilka frågor som hanteras i vilka forum och vilken myndighet som har ansvar för vilken fråga. Det är särskilt viktigt att förtydliga gränsdragningen mellan Region Stockholm och Länsstyrelsen. Kommunerna har svårt att navigera inom olika typer av samverkansforum och ser en stor risk för dubbelarbete och/eller att vissa frågor hamnar mellan stolarna inom områden där ansvarsfördelningen är otydlig. Detta gäller särskilt områden som fått ökad fokus de senaste åren såsom elektrifiering, elförsörjning, klimatanpassning och beredskap. Inom många områden finns redan upparbetade forum som bör användas i första hand.

Avslutningsord

Södertörnskommunerna uppskattar processen med framtagandet av samrådshandlingen som har varit strukturerad och att regionen varit lyhörd för kommunernas önskemål och idéer om samverkan. Regionen har också lyssnat in vad kommunerna har lyft som de viktiga frågorna att hantera i den regionala utvecklingsplanen och vilka förändringar som kommunerna önskat att se från RUFS 2050. De separata mötena med de kommuner som varit berörda kring större förändringar såsom exempelvis grönstrukturen har också varit uppskattade.

För Södertörnskommunerna:

[redacted]
Ordförande i kommunstyrelsen i Botkyrka

[redacted]
Ordförande i kommunstyrelsen i Haninge

[redacted]
Ordförande i kommunstyrelsen i Huddinge

[redacted]
Ordförande i kommunstyrelsen i Nykvarn

[redacted]
Ordförande i kommunstyrelsen i Nynäshamn

[redacted]
Ordförande i kommunstyrelsen i Salem

[redacted]
Ordförande i kommunstyrelsen i Södertälje

[redacted]
Ordförande i kommunstyrelsen i Tyresö

Mottagare
Region Stockholm, diarienummer RS 2024-0344

Remissyttrande från Nynäshamns kommun över samrådsförslag till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Ärendet

Region Stockholm har 9 april 2024 skickat ett förslag på Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen på samråd till berörda remissinstanser. Missivet innehåller också ett antal frågeställningar som Region Stockholm vill ha remissinstansernas skriftliga synpunkter och perspektiv på. Remissvaren ska lämnas senast 30 september 2024.

Södertörnskommunerna (Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö) har, utifrån Södertörns utvecklingsprogram och sitt mångåriga samarbete, tagit fram ett gemensamt remissvar på samrådsförslaget.

Yttrande

Nynäshamns kommun står bakom det Södertörnsgemensamma yttrandet. Nedan tar kommunen upp kompletterande kommunspecifika synpunkter. Flera av de frågor kommunen prioriterar lyfts tydligt i det gemensamma yttrandet, och får då en mindre framträdande beskrivning i kommunens yttrande. Det Södertörnsgemensamma yttrandet ska därför också läsas som en del av kommunens yttrande.

Nynäshamns kommun ser att samrådsförslaget utgörs av en komprimerad och lättillgänglig plan vilket får anses vara en styrka med förslaget till ny utvecklingsplan. En tydlig vision och de tre övergripande målen med utgångspunkt till de tre hållbarhetsperspektiven: socialt, ekonomiskt och ekologiskt ger kommunen en tydlig regional riktning till det långsiktiga kommunala arbetet.
Nedan följer kommunens kompletterande synpunkter på samrådsförslaget och hur den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen ytterligare kan utformas för att vara tydlig och därmed vägledande. Yttrandet utgår från övergripande synpunkter, synpunkter utifrån tematisk indelning, svar på Region Stockholm frågor i missivet samt slutligen kommentarer i bilaga av mer konkret och teknisk art.

Sammanfattat fokuserar kommunens yttrande på;

- behov av en transportinfrastruktur och kollektivtrafikförsörjning som främjar måluppfyllelse om en nära och tillgänglig region och som visar en framtidsbild till 2060
- vikten av en regional balans och synliggörande av de inomregionala skillnaderna gällande regionens styrkor och utmaningar
- den rumsliga strukturen och dess koppling till kommunens översiktsplan
- behov av komplettering gällande beredskap och robusthet
- behov av stärkt kompetensförsörjning och innovation ur ett regionalt perspektiv

Övergripande synpunkter

Regionala balansen - EN region

Samrådsförslaget beskriver en målstruktur med färre mål jämfört med RUFS 2050. Nynäshamns kommun är positiva till det och står i grunden bakom de sju mål som presenteras i samrådsförslaget. Målens formuleringar är dock inte konsekventa och det leder till otydligheter

kopplat till visionen och de övergripande målen om en attraktiv region. Den nuvarande obalansen i regionen och de interregionala skillnaderna som bland annat ger ojämlika livsvillkor för regionens invånare framgår inte av samrådsförslagets beskrivningar om regionens styrkor och utmaningar. Kommunen saknar beskrivning gällande en av regionens största utmaningar; snedfördelningen av arbetsplatser och bostäder mellan de norra och södra regionhalvorna. I den norra delen av regionen finns 0,93 arbetstillfällen per sysselsatt person och i de södra delarna är samma siffra 0,7 arbetstillfällen per sysselsatt person. Detta synliggör färre arbetstillfällen i den södra än den norra delen. Kommunerna på Södertörn arbetar aktivt med att stärka arbetsmarknaden och utvecklingen är på väg åt rätt håll med många företagsetableringar. Avgörande behov är en utbyggd transportinfrastruktur och pålitlig kollektivtrafik samt hälso- och sjukvård som är tillgänglig och placerad så att invånare vill och kan bo och verka på alla platser inom regionen. Men regional planering och samordning behövs och det behöver tydliggöras att balansen i regionen är en förutsättning för att regionens samtliga kommuner ska kunna utvecklas och bidra till att nå målen.

Mål som uttryckligen stärker tillgången och tillgängligheten till regionens styrkor och värden såsom blå- och grönstruktur, kultur samt landsbygd- och skärgård saknas.

Hela regionens styrkor och utmaningar

Nynäshamns kommun instämmer inte i beskrivningarna om regionens styrkor. Samtliga styrkor exemplifieras utifrån ett urbant perspektiv där inte hela regionen inkluderas och lyfts fram. Det är också olika stora interregionala skillnader för de styrkor som anges. Styrkorna är viktiga planeringsförutsättningar. Kommunen saknar tydlighet gällande vad som är hela Stockholmsregionens attraktionskraft, identitet och därmed styrka.

Exempel 1: Gällande Innovativt och konkurrenskraftigt näringsliv och Motor i den gröna omställningen har regionen en otrolig styrka genom sjöfarten och dess hamnar (Norviks hamn och Södertälje för att nämna två) samt regionens strategiska läge centralt i Östersjön. Detta nämns inte alls som en del av dessa styrkor.

Exempel 2: Hög kompetens och stark arbetsmarknad ger en förskönad bild då det är stora interregionala skillnader i kommunerna gällande utbildningsnivåer. Behoven synliggörs inte när skillnaderna inte beskrivs alls i samrådsförslagets styrkor. Planen behöver tydliggöra ambitioner för att utjämna dessa interregionala skillnader avseende eftergymnasial utbildningsnivå genom styrmedel så som pålitlig kollektivtrafik, utbyggd transportinfrastruktur och exempelvis lokala kompetenskluster, jämnt fördelat över regionen.

Exempel 3: En regional styrka som saknas är den storstadsnära landsbygdens möjligheter med dess areella näringar, betydelse för beredskap och en robust region (livsmedelsproduktion, dricksvattenförsörjning), förutsättningar för att bidra i den gröna och blå omställningen samt den livskvalitet landsbygden erbjuder regionens invånare. Att landsbygden inom regionen också är storstadsnära är ytterligare en del av styrkan.

Nynäshamns kommun ser att regionens utmaningar med långa pendlingstider och otillräcklig kollektivtrafikförsörjning i regionens storstadsnära landsbygd som är mer glest bebyggd behöver synliggöras tydligare. Ur en internationell jämförelse lyfts denna fråga fram som en negativ aspekt med Stockholmsregionen, och den har dessutom påverkan på flertalet av de utmaningar som nämns. Det har också bäring på exempel 3 ovan, där landsbygdens potential som regional styrka inte kan nyttjas fullt ut om denna utmaning inte tas omhand.

Transportinfrastruktur och kollektivtrafik som främjar måluppfyllelse

Regionens transportinfrastruktur och kollektivtrafikförsörjning är en grundförutsättning för att nå hållbarhetsmålen och föreslagen bebyggelsestruktur, grönstruktur, arbetsmarknad och kompetensförsörjning. En samplanering av transportinfrastrukturen och kollektivtrafikförsörjningen med bebyggelsestrukturen, grön- och blåstrukturen är därav viktig för att säkerställa önskad framtida regional och kommunal utveckling och tydliggöra eventuella målkonflikter. I

samrådsförslaget redovisas endast transportinfrastruktur som är namngivna eller finansierade vilket innebär ett ofullständigt planförslag. Plankartan visar inte hela framtidsbilden för år 2060, vilket den ska göra då det är avsikten med planen. Nynäshamns kommun anser att detta är en stor brist med föreslagen utvecklingsplan som innebär att den inte är färdigställd. Att inte ha, eller redovisa, några som helst visioner för en framtida utbyggd kollektivtrafik innebär att andra regioner i landet kommer att stå i ett bättre läge när det gäller statliga satsningar på ny transportinfrastruktur eller samfinansierade sådana.

Utifrån regeringens prioritering att fortsätta förbättra den befintliga infrastrukturen anser Nynäshamns kommun att RUFS behöver tydliggöra att till infrastruktursatsningar som ska bedömas vara så kallade trimningsåtgärder på befintlig infrastruktur hör en utbyggnad av dubbelspår på Nynäsbanan till Nynäshamn och Norvik hamn då det är en åtgärd vid redan befintlig järnväg.

En sammanhängande och kapacitetsstark transportinfrastruktur (väg, järnväg och sjöfart) utan flaskhalsar är avgörande för hela regionens utveckling genom att minska sårbarheten och för en fungerande arbets- och bostadsmarknad. Det gäller inte minst järnvägsnätet där flaskhalsar i Stockholms pendeltågssystem får påverkan på regional- och fjärrtågtrafiken. Nynäshamns kommun vill understryka att dubbelspår på Nynäsbanan är en förutsättning för att få full effekt i hela Stockholmsregionens pendeltågssystem med god redundans. Nynäsbanan samt anslutning till Norvik hamn har också betydelse för en hållbar transportinfrastruktur för överflyttning av gods från väg till järnväg och sjöfart, vilket bidrar till den gröna omställningen genom att minska trängsel och klimatpåverkande utsläpp från vägtrafiken. Dubbelspår på Nynäsbanan får betydelse för jobb och tillväxt och är av stort nationellt intresse genom robusta förbindelser mellan Stockholmsregionens hamnar och övriga Europa via sjöfarten. Nynäshamns kommun anser att utvecklingsplanen behöver synliggöra dubbelspår i plankartan som planerad framtida järnväg.

Efter färdigställande av Norvik hamn har väg 225 belastats med ytterligare tung trafik från godstransporter till och från hamnen. Tvärförbindelse Södertörn är viktig för att avlasta väg 225, men det kommer att dröja innan tvärförbindelsen är på plats. I samrådsförslaget pekas väg 225 ut som *Väg med större godsflöde* (figur 14, sida 68). Nynäshamns kommun anser att väg 225 varken har den kapacitet eller utformning som är lämpligt för godstransporter ur ett regionalt perspektiv och att ett utpekande av väg 225 för regional godstrafik ska utgå. Därutöver vill Nynäshamns kommun lyfta behovet av trafiksäkerhetsåtgärder på väg 225 och understryka vikten av att snarast fullfölja åtgärdsförslagen i åtgärdsvalsstudien för väg 225 som togs fram 2015, som innehåller flera åtgärder för ökad trafiksäkerhet för alla trafikantgrupper, förbättrade förutsättningar för kollektivtrafiken, minskade barriäreffekter och minskade negativa effekter av vägtrafiken. En gång- och cykelväg mellan Ösmo och Spångbro är av högsta prioritet för att öka trafiksäkerheten hos oskyddade trafikanter. I ett framtidsperspektiv finns även behov av att utreda en ytterligare koppling mellan väg 73 och E4 söder om Södertälje. Nynäshamns kommun ser även här att utvecklingsplanen behöver synliggöra detta i plankartan som planerad eller framtida väg utifrån det långsiktiga perspektivet med målår 2060.

Nynäshamns kommun vill även framföra att det är av yttersta vikt att planskildhet vid järnvägen för gående och fordon vid Segersäng genomförs. Det är nödvändigt för att skapa en mer trafiksäker miljö och mindre störningskänsligt system för oskyddade trafikanter, järnvägen samt vägtrafiken. Parallellt med detta arbete har kommunen tidigare framfört att en ny sträckning av Segersängsvägen (väg 546) norr om tätorten Segersäng bör utredas. Även en väg söder om Segersängs station alternativt andra åtgärder som förbättrar trafiksäkerheten skulle kunna studeras. Väg 546 är smal med tvära kurvor och går rakt genom Segersäng idag. Segersäng har stor potential för framtida strategisk bostadsutveckling i ett kollektivtrafiknära läge, vilket också pekas ut i samrådsförslaget, men behov finns av att få undan genomfartstrafiken från tätorten.

Utifrån Musköbasens ökade betydelse nationellt och i regionen ser Nynäshamns kommun att även Muskövägen/väg 539 får en ökad regional betydelse och att detta bör synliggöras i utvecklingsplanen.

Regionala cykelstråk

I utvecklingsplanen pekas regionala cykelstråk ut vilket Nynäshamns kommun anser är bra. Däremot finns ingen utveckling utpekad inom kommunen. Här finns behov av att både utveckla det befintliga regionala cykelstråket och åtgärda de brister som finns kring trafiksäkerhet och avbrott i cykelstråket. Det finns också behov av att utveckla ett regionalt cykelstråk i riktning västerut mot Södertälje, förslagsvis utmed väg 225, för att främja hållbart resande i större delar av den södra regionen.

Replipunkter för skärgården

Nynäshamns kommun ser positivt på att Ankarudden pekas ut som replipunkt för skärgårdstrafiken till kärnön Öja/Landsort. I plankartan saknas en utpekad väg till replipunkten Ankarudden vilken borde tydliggöras vara av regional betydelse. Kommunen anser fortfarande att även hamnen i Nynäshamn, med sin närhet till pendeltågsstationen och goda möjligheter till utökad skärgårdstrafik, bör pekas ut som replipunkt. I dagsläget ansluter flera linjer i skärgårdstrafiken i Nynäshamns hamn.

Rumslig struktur

Generellt upplever Nynäshamns kommun att den rumsliga strukturen i plankartan, andra kartbilagor och dess förhållningssätt utgår från förhållanden i ett nuläge istället för att beskriva en framtida plan som möter de utmaningar som finns och kommer att finnas i regionen 2060.

Kommunens översiktsplan

Förslaget till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFS) ligger i huvudsak i linje med Nynäshamns kommuns förslag till ny översiktsplan (i granskningsskede när detta yttrande skrivs) avseende bebyggelsestruktur, grönstruktur och transportsystem. Fokus är bebyggelseutveckling i kollektivtrafiknära lägen, hållbara transporter och att värdefulla natur- och kulturmiljöer värnas.

Bilaga Beräkning av demografiskt bostadsbehov i Stockholmsregionen 2022–2060

Beräknat bostadsbehov överensstämmer bra med kommunens tillväxttakt och mål. I den senaste befolkningsprognosen för Nynäshamns kommun (2024) har tillväxttakten skrivits ner något med anledning av det försämrade läget för bostadsbyggandet. Det är främst tillskottet av nya bostäder som driver befolkningstillväxten i kommunen. Under perioden 2024 - 2027 prognostiseras kommunens befolkningstillväxt vara något svagare för att under åren 2028 - 2033 öka till relativt höga nivåer då ett stort antal bostäder som planerats att byggas under de närmsta åren flyttats framåt i tid. Under perioden 2024 - 2040 förväntas det byggas cirka 185 bostäder per år i snitt i Nynäshamns kommun. Under åren 2041 - 2060 förväntas det byggas cirka 100 bostäder per år. Tillskottet på bostäder fram till år 2060 förväntas uppgå till 5000 – 6000 vilket ger ett totalt antal bostäder omfattande 18800 - 19700 år 2060. Antalet ligger därmed på ungefär samma nivå som utvecklingsplanens förslag på kommunfördelning av det bostadstillskott som behöver tillkomma för att möta det regionala bostadsbehovet.

Bebyggelsestruktur

Enligt RUFS är inte Källberga omnämnt som prioriterat för bebyggelseutveckling. Källberga pekas ut i översiktsplanen som ett av kommunens pågående och prioriterade större utbyggnadsområden av både bostäder och samhällsservice såsom skolor och idrottshall. Inom planperioden för RUFS kommer Källberga att ha utvecklats till en ort med många hundra nya bostäder som kopplar ihop befintlig bebyggelse i närområden och tätorter med Ösmo och pendeltågsstationen samt bidrar till offentlig service i hela kommunen. Genom att Källberga på sikt binds ihop med Ösmo, en ort som utgör en Landsbygdsnod enligt RUFS, bör Källberga istället ingå i utvecklingsplanen som en del av

Ösmos strategiska bebyggelseläge. Kommunen lyfter också vikten av att regionen som helhet arbetar för att Trafikverket bidrar till trafiksäkra och hållbara lösningar gällande gång- och cykel samt kollektivtrafik.

En av prioriteringarna i RUFS är att ny bebyggelse framför allt ska planeras till områden där servicen redan är utbyggd och där kollektivtrafikförsörjningen är god. Den överensstämmer delvis med kommunens översiktsplan. Kommunen saknar mål eller prioritering där den befintliga bebyggelsen ges förutsättningar att fortsätta utvecklas för en levande stadsnära landsbygd. Här saknar kommunen ett resonemang om hur befintlig bebyggelse i mindre orter och på landsbygden som idag saknar närhet till service och god kollektivtrafikförsörjning ska hanteras. För befintliga bebyggelselägen utanför den regionalt utpekade prioriterade bebyggelsestrukturen kan det innebära att utmaningar såsom sämre tillgänglighet till kollektivtrafik och långa avstånd till vardaglig service inte tas omhand och riskerar att ytterligare försämras. Det finns risk att det blir en ond spiral med ännu större inomregionala skillnader och urbant fokus. Orterna Grödby, Stora Vika samt Lidatorp-Björsta är inte regionalt prioriterade för bebyggelseutveckling enligt RUFS men kan utvecklas med kompletterande bebyggelse enligt översiktsplanen ur ett kommunalt perspektiv. Kollektivtrafikförsörjning med landsvägsbussar som passerar dessa orter finns idag, men brister gällande turtäthet, kvälls- och helgtrafikering, ingen trafikering nattetid, anpassning till annan kollektivtrafik såsom pendeltågsavgångar och andra busslinjer samt anslutande infrastruktur såsom trafiksäkra hållplatser, gångbanor, infartsparkeringar och belysning. Fortsatt möjliggörande av en utveckling av dessa orter ser kommunen som nödvändig både för att skapa underlag för kompletterande service i dessa orter samt för ett ökat resandeunderlag.

Gällande orterna Ösmo och Segersäng som i samrådsförslaget är utpekade som landsbygdsnoder, anser Nynäshamns kommun att det är otydligt vad landsbygdsnod innebär jämfört med strategiska bebyggelselägen. Utifrån beskrivningen i utvecklingsplanen menar kommunen att båda orterna har potential att inom planperioden kunna utvecklas till Strategiskt bebyggelseläge enligt definitionen. Kategorin Landsbygdsnod är att se som en aspekt att addera till en ort i strategiskt bebyggelseläge där det är av vikt för den omgivande landsbygden.

Nynäshamns kommun anser att den befintliga bebyggelsen och landsbygden behöver tydliggöras och synliggöras både i text och i plankarta. I strukturkartan (figur 9, sida 45) saknas befintlig bebyggelse inom Nynäshamns kommun, endast Nynäshamns stad är med. Denna synpunkt beskrivs mer i det Södertörnsgemensamma yttrandet.

Den övergripande rumsliga strukturen i RUFS som syftar till en flerkärnighet med regionala stadskärnor behöver förtydligas avseende de mindre orternas och landsbygdens betydelse för att kunna nå måluppfyllnad. Nynäshamns kommun föreslår en ny prioritering formulerad *Utvecklar en hållbar bebyggelsestruktur* där flerkärnigheten och de regionala stadskärnorna är en del, tillsammans med strategiska centrumlägen, strategiska bebyggelselägen plus landsbygdsnoder, serviceorter och kärnöar.

Struktur för samhällsviktig service

Nynäshamns kommun ser inte att RUFS i tillräcklig utsträckning beskriver ett regionalt perspektiv och planering för samhällsviktig service såsom sjukvård, hemsjukvård och primärvård i hemmet som ligger i regionens ansvar. Det gäller framför allt brister i både tillgång och tillgänglighet till denna samhällsviktiga service, för invånare men också för arbetskraft/personal i verksamheterna. Idag finns ingen form av sjukhus (akutsjukhus, närakuter och närsjukhus) lokaliserad längre söderut än i Haninge centrum (figur 11, sida 49). I kombination med att stora delar av Nynäshamns kommun inte har kollektivtrafik under kvällstid, nätter och helger innebär det en stor brist i säkerhet och hälsa för invånare i Nynäshamns kommun. Kommunen ser också att RUFS behöver kompletteras med beskrivning om vad som krävs regionalt för att kommunen ska kunna ta sitt ansvar för skola, särskilda boenden (SÄBO) och hemtjänst. Kommunen upplever att diskussionen förs i ett moment

22 där både Region Stockholm och Trafikverket säger samma sak – pendeltåg och bussar är inte fulla så det behövs inte mer kapacitet, men de är inte fulla eftersom de sällan går i tid och inte heller när de går i tid går tillräckligt ofta för att människor ska kunna välja detta alternativ.

Grönstruktur och blåstruktur

Den regionala grönstruktur som RUFS pekar ut ligger till grund för den mer detaljerade grönstruktur som presenteras i kommunens översiktsplan. Dessa överlappar inte helt och Nynäshamns kommun ser behov av fortsatt dialog inför granskningsförslaget för en samordning mellan RUFS och översiktsplanen.

Kommunen tolkar utvecklingsplanen så att blåstrukturen ingår i begreppet grönstruktur, men ser samtidigt att blåstrukturen inte nämns i planen, varken utifrån dess värden eller utmaningar. Det gör då att de blåa frågorna och dess ekosystemtjänster, såsom kustlandet och havet Östersjön, är otydliga eller saknas.

Kommunen anser att prioriteringen *Stärk regionens vatten- och grönområden* är alltför vag. Den tydliggör inte på vilket sätt grön- och blåstrukturen i regionen ska stärkas, om det är fokus på den tätortsnära naturen och biologiska mångfalden eller om hela regionen innefattas. Det är också otydligt om det är alla ekosystemtjänster inklusive de producerande som ska prioriteras.

Målkonflikten mellan tillväxt och att bevara grönstrukturen framgår delvis i bilagan Konsekvensbeskrivning, men målkonflikten framgår inte tillräckligt i själva förslaget samt hur detta behöver hanteras.

Beredskap och robusthet

Utifrån förändrade omvärldsfaktorer har betydelsen av en långsiktig fysisk planering ökat med fokus på krisberedskap och klimatpåverkan. Nynäshamns kommun ser att regionens struktur i flera avseenden är sårbar idag, men att utvecklingsplanen inte tydligt fångar upp utmaningarna eller behoven kopplat till detta. Kommunen ser att regionplanen behöver utvecklas och förtydligas gällande beredskapsfrågor vid kris och med hänsyn till förändrat klimat och omvärldshändelser. Det är också otydligt vilka roller och ansvar som hanterar dessa frågor regionalt samt samspelet mellan Region och Länsstyrelsen. Oavsett roller ser kommunen att den regionala riktningen behöver tydliggöras i RUFS som de olika regionala aktörerna sedan kan förhålla sig till.

Samrådsförslaget tar inte upp påverkan utifrån inträdet i NATO. Nynäshamn vill i detta sammanhang lyfta fram att i takt med att Muskövarvets betydelse ökar så blir även transportlederna dit centrala. Även om Musköbasen ligger i Haninge kommun så ligger väg och broar inom Nynäshamns kommun. Likaså är hamnlägena i Nynäshamn och Norvik betydelsefulla i detta perspektiv. Där ställer kommunen frågan till Region Stockholm vilken regional betydelse som hamnläget i Stora Vika får som alternativ för in/utskeppning om övriga hamnar av någon anledning inte är brukbara. Sammantaget behöver frågan om inträdet i NATO utvecklas ytterligare för att kunna förstå behov av anpassning i befintlig och framtida infrastruktur.

Nynäshamns kommun anser att samrådsförslaget inte tillräckligt tydligt lyfter den infrastruktur som behövs för att säkerställa en robust och motståndskraftig region. Strukturen idag är sårbar gällande energiförsörjning, dricksvattenförsörjning och arbetskraftstransporter till samhällsviktiga verksamheter. Energiförsörjning är ett tydligt exempel där Region Stockholms roll är betydelsefull, inte minst som samordnande aktör för att tydliggöra behoven och möjliga gemensamma lösningar. Energikapaciteten spelar en avgörande roll för tillväxten i regionen. Nynäshamns kommun ser redan idag kapacitetsbrister och behöver säga nej etableringar av företag på grund av dessa brister vilken hämmar nödvändig tillväxt. Kommunen noterar särskilt att både befintligt och framtida stamnät/transmissionsnät för el slutar i Haninge (figur 16, sida 71). Det behövs regionalt perspektiv och samordnande av detta, i annat fall kommer det att bli mycket svårt att utveckla hela regionen, med både bostäder och företag samt samhällsservice.

Vattenförsörjningen i regionen saknar i stort en ringmatning vilket gör systemet sårbart. Lokala och kommunala vattentäkter kan bidra till en ökad robusthet gällande regionens dricksvattenförsörjning. Exempelvis är vattenskyddsområden i regionens mer centrala delar utpekade i plankartan. Här måste Nynäshamns kommun få vägledning i vilken omfattning Gorrans vattentäkt är av regional betydelse för dricksvattenförsörjning ur ett beredskapsperspektiv.

Likaså behöver kommunen se att regionplanen förtydligar och utvecklar i text och karta vad som gäller betydelsefull jordbruksmark för livsmedelsförsörjning och ökad självförsörjningsförmåga av regional betydelse. Här har Nynäshamns kommun pekat ut större sammanhängande jordbruksmark i förslaget till ny översiktsplan. Det behövs ett regionalt perspektiv på och samordnande av detta.

Kompetensförsörjning och innovation

God tillgång till kompetens, och relevant och konkurrenskraftig utbildning på alla nivåer, är en avgörande faktor för regional framgång. För att åstadkomma detta måste regionen verka för att minimera inomregionala skillnader avseende tillgången på kompetens och utbildning. Nynäshamns kommun menar att dessa inomregionala skillnader inte synliggörs i samrådsförslaget och att utvecklingsplanen behöver förtydliga hur den regionala utmaningen kan hanteras. Återigen är det kollektivtrafikförsörjningen som spelar en avgörande roll för kommunens förutsättningar att kunna ta ansvar för kompetensförsörjningen lokalt. En transportinfrastruktur som stödjer befintliga och nya kommuninvånare att kunna ta sig mellan bostad och utbildning på ett tillförlitligt sätt kräver en välplanerad, utbyggd och pålitlig kollektivtrafikförsörjning inom hela regionen samt en utbyggd, underhållen och trafiksäker transportinfrastruktur.

Inom regionens utpekade områden, genom så kallad smart specialisering, kan incitamenten förstärkas för alla kommuner att ta plats, till exempel genom att säkerställa att kompetenshubbar, innovationsmiljöer och samverkansarenor får regional spridning. Likaså skulle en välutformad STEM-strategi både på regional nivå och på lokal nivå, och som relaterar till den framtida innovationsförmågan och konkurrenskraften i regionen, kunna vara ett viktigt verktyg för att höja den lokala kompetensnivån och förbättra samverkan med näringslivet.

Nynäshamns kommun lyfter Campus Nynäshamn som exempel som kan bidra till en regional spridning gällande både kompetensförsörjning och höjd utbildningsnivå och vill att detta nämns i RUFS. Campus Nynäshamn erbjuder flexibla utbildningsprogram inom yrkesvux, yrkeshögskola och högre utbildning. Genom att samarbeta med näringslivet säkerställs att utbildningarna är relevanta och efterfrågade, vilket bidrar till att minska kompetensglappet och stöder både offentlig och privat sektor. Campus Nynäshamn bidrar också till den gröna och blå omställningen genom att utveckla utbildningar inom hållbar teknik, miljövetenskap och marina studier. Campusets tillgänglighet och lokala närvaro gör det möjligt för fler invånare i regionen att ta del av eftergymnasial utbildning, vilket är avgörande för att höja den allmänna utbildningsnivån både i kommunen och i hela regionen.

Svar på regionens frågor

Här svarar kommunen samlat på de frågor som Region Stockholm önskat få skriftliga inspel på.

Styrkor och utmaningar:
Har ni synpunkter på de styrkor och långsiktiga utmaningar som beskrivs?
Ja. Läs mer under rubriken Övergripande synpunkter och Transportinfrastruktur och kollektivtrafik som främjar måluppfyllelse.

Hanterar samrådsförslaget de utmaningar vi står inför, däribland klimatförändringar och det förändrade omvärldsläget och dess tänkbara konsekvenser? Vad kan utvecklas?
Samrådsförslaget tar inte upp påverkan utifrån inträdet i NATO och regional beredskap såsom livsmedelsförsörjning och dricksvattenförsörjning. Detta behöver utvecklas ytterligare. Läs mer under rubriken Beredskap och robusthet.

Vision, mål och prioriteringar:
Visar vision och mål regionens vilja? Fångar prioriteringarna åtgärder som leder till att vi kan hantera de gemensamma utmaningarna och vidareutveckla regionens styrkor?
Ja övergripande och generellt. Däremot saknas mål som tydliggör att det är EN region och som fångar upp utmaningarna kopplat till hela regionens geografiska område samt prioritering som omfattar befintlig bebyggelse och en levande landsbygd. Läs mer under rubriken Övergripande synpunkter och Rumslig struktur.

Hur kan prioriteringarna utvecklas? Är någon prioritering viktigare än andra och varför? Bör någon prioritering utgå och varför?
Ja, läs mer under rubriken Övergripande synpunkter.

Vilka indikatorer mäter på bästa sätt målen?
Då målen i samrådsförslaget inte är så tydligt formulerade har kommunen inga förslag på indikatorer i detta skede. Det är viktigt att indikatorerna är enkelt mätbara, svarar på frågan om målet både på kort och på lång sikt. De ska vara ekonomiskt kvantifierbara och omfatta hela målet, inte bara delar. Slutligen ska de vara möjliga att påverka av aktörerna som ansvarar för målet.

Rumslig utveckling och plankarta:
Saknar ni information eller förhållningssätt gällande den rumsliga utvecklingen?
Hur ser ni på plankartans utformning och tillhörande förhållningssätt?
Är utgångspunkterna för bebyggelsestrukturens avgränsning tydliga?
Se mer under rubriken Rumslig struktur.

Gemensamt ansvar för den regionala utvecklingen och former för samverkan:
Hur ser er organisation på er roll kopplat till den regionala utvecklingen och hur kan er organisation bidra för att vi ska nå planens mål och stärka genomförandet?
Vilka dialog- och samverkansformer bör vi använda eller utveckla för att kunna agera tillsammans för att nå planens mål och stärka genomförandet?
Nynäshamns kommun deltar gärna i dialog med regionen inför framtagandet av granskningshandlingen för att vidare diskutera hur en än mer genomförandeinriktad plan kan tillkomma och hur samverkan kan ske framöver.

Bilaga till Nynäshamns kommuns samrådsyttrande - Korta kommentarer gällande kartor och figurer

RUFS samrådsförslag

Gällande källhänvisning på sida 2 i samrådsförslaget och skrivningen om särskilt medgivande för tillåtelse att återge bilder, fot, figurer och tabeller är Nynäshamns kommuns medskick att se över detta. Det kommer bli nödvändigt för regionens aktörer att kunna dela kartbilder, figurer och tabeller i exempelvis översiktsplaner, detaljplaner, eventuellt i lovprövning och andra strategidokument i kommunen. Det låter som en tidsödande process om det då krävs särskilt medgivande varje gång.

Figur 4 sida 11

Här saknas Stockholmsregionens koppling till region Gotland och vidare som det nav det strategiska läget regionen har i Östersjön.

Figur 6 sida 27

Det är oklart vad denna principskiss tillför. Hur sträcker sig de gröna kilarna geografiskt inom regionens kommuner och vilka delar är av regional betydelse?

Figur 11 sida 49

Önskemål att den översiktliga kartbilden redovisar hela regionen och inte är avklippt som nu.

Figur 17 sida 74

Vilken återvinningscentral avses med den gula symbolen och vad utgör regional betydelse av denna central?

Statistik under rubrik Hög kompetens och stark arbetsmarknad sida 13

I samrådsförslagets beskrivning av styrkan Hög kompetens och stark arbetsmarknad framgår att *invånarnas utbildningsnivå är bland de högsta i Europa: 38 procent av alla i åldern 25–64 år har en eftergymnasial utbildning*. Kommunen undrar vad som avses med denna siffra då vi inte återfinner den exakt i statistiken. Som vi kan läsa ut ligger istället snittet av högutbildade i regionen på 33,9 procent. Gällande eftergymnasial utbildningsnivå är snittet i regionen 50,7 procent. Skillnaderna inom regionens kommuner är också stora vilket inte synliggörs genom den siffra som anges.

Plankarta

- Sträckningen av planerad farled Landsort-Södertälje är inte korrekt utifrån det senaste remissförslaget från Sjöfartsverket.
- Befintlig bebyggelse, saknas för bl a Källberga och Spångbro
- Symbolen för Serviceort har placerats endast över Sunnerby och inte med central tyngdpunkt över både Sunnerby och Spångbro
- Vilken avfallsanläggning A, avses i anslutning till Nynäshamns stad?
- Vilken täkt/masshantering T, avses i anslutning till Nynäshamns stad?
- Bebyggelseutbredningen i mer generella cirklar eller som anpassade oregelbundna ytor. Är inte konsekvent gjort över hela regionen. Blir svårläst då och kan tolkas som mer definitiva gränser när det är anpassade oregelbundna ytor.
- Symbolerna för Landsbygdsnod och för Serviceort är förvillande lika och svåra att se skillnad på.
- Är allt det som anges i plankartan av regional betydelse eller är det en blandning? Vara konsekvent i teckenförklaringen, antigen skriva region/regionalt framför alla aspekter eller inte alls och istället ha en generell förklaringstext till plankartan angående det.

- Vissa aspekter i plankartan beskrivs utifrån önskad markanvändning 2060 och vissa aspekter enbart under 5 kommande åren. Här vill Nynäshamn att dubbelspår Nynäsbanan ska finnas med som planerad/utveckling och även koppling öst-västlig riktning mellan Nynäshamn och E4 på längre sikt.
- ”Mark utanför bebyggelsestrukturen” - vad säger den? Istället en aktiv markanvändning såsom Landsbygd och skärgård
- Saknas beredskapshantering i kartan, exempelvis jordbruksmarker, grundvatten/vattenskyddsområde Gorran
- NATO påverkan?
- Havsplanering saknas i plankartan, endast farleder finns med gällande vattenanvändning. Energianläggning (vindkraft till havs) exempelvis.

Strukturkarta

- Saknar tydliga kopplingen till Gotland som region och Norden/Europa, nu markerad som farled, tunt streckad. Istället: Viktigt stråk/koppling för sjöfart! Är tydligare i nuvarande RUFS.
- Ösmo och Segersäng som befintlig bebyggelse saknas - regionalt viktiga för att landsbygden och därmed (hela) regionen ska leva och vara attraktiv!
- Saknas helt i kartan – Kärnöarna. De har betydelse för strukturen och attraktiviteten, skärgården i regionen en styrka och konkurrenskraft för attraktivitet internationellt.
- Saknas helt i kartan - Jordbruksmark=beredskap, torde vara viktigt att ha med i en strukturkarta då det ger kommunerna m fl viktig vägledning så vi sedan inte bygger bort dessa förutsättningar och möjligheter för regionen

Grönstrukturkarta

- Vad avses med Grön station, Strandstråk och Vandringsled som finns med i kartan men kan inte återfinnas i någon textbeskrivning?
- Ok i stort, viss misstämning med kommunens utpekade grönstruktur mot det RUFS pekar ut. Tas med fördel upp i dialog med Regionen.
- Kan med fördel även ta upp och förtydliga den regionala blåstrukturen.

Cykelstråkkarta

- Det befintliga regionala cykelstråket genom Nynäshamn (i princip utmed gamla Nynäsvägen) tydliggörs inte att brister finns och behöver utvecklas. Ex finns inga anpassningar för varken trafiksäkert cykelstråk eller framkomlighet.
- Saknar utpekat behov av regionalt cykelstråk som också förbinder ihop de västliga-sydliga delarna av Södertörn, alltså mellan Södertälje och Nynäshamn. Gynnar t ex inte lika livsvillkor för alla i regionen.

Gods- och logistikkartan

- Symbol orange triangel för Omlastningsplats mellan spår och väg, vad avses då det inte ligger någon omlastningsplats där idag?
- Sträckningen av planerad farled Landsort-Södertälje är inte korrekt utifrån det senaste remissförslaget från Sjöfartsverket.
- Dubbelspår Nynäsbanan ska finnas med som planerad/utveckling
- Väg 225 ska inte pekas ut för godstransporter alls, när tvärförbindelsen finns ska godstransporter gå där. Inga regionala målpunkter finns heller som motiverar godsled på väg 225.

.